หลักการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในกลุ่มแรงงานของสำนักงานแรงงานจังหวัด ด้วยศาสตร์พระราชา (4 เข้าใจ 5 เข้าถึง 3 พัฒนา)

The Principles of Create Narcotics Immunization in Labour Groups of Provincial Labour offices through The King's Science (4 Understand, 5 Access to, 3 Develop)

พิศมัย ทองเที่ยง (Phitsamai Thongthiang)[1*]

(Received: *January 23, 2020*; Revised: *March 6, 2020*; Accepted: *March 18, 2020*)

บทคัดย่อ

ประชากรวัยแรงงานเป็นฟันเฟืองสำคัญของประเทศ หากหลงผิดเข้าไปใช้ยาเสพติดจะส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของเทศในภาพรวม ผู้เขียนจึงได้สังเคราะห์บทความวิชาการ เรื่อง "หลักการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในกลุ่มแรงงานของสำนักงานแรงงานจังหวัดด้วยศาสตร์พระราชา (4 เข้าใจ 5 เข้าถึง 3 พัฒนา)" วัตถุประสงค์เพื่อเติมเต็มการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงานของสำนักงานแรงงานจังหวัดสู่ความเป็นเลิศ ยั่งยืน และเหมาะกับบริบทในพื้นที่ ด้วยวิธีการสังเคราะห์กรอบคิดศาสตร์พระราชาเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา สรุปบทเรียน แนวทางการดำเนินงานและข้อค้นพบจากพื้นที่ หาข้อสรุป ข้อเสนอแนะ และให้เหตุผลเชิงอุปมาน เกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ โดยมีหลักการดำเนินงานเริ่มจาก ศึกษาทำความเข้าใจสภาพปัญหา จัดทำแผน แนวทาง และดำเนินงานเข้าถึงความต้องการของกลุ่มเป้าหมายแรงงาน พร้อมทั้ง พัฒนาต่อยอดให้พึ่งพากันเองได้ บูรณาการทำงานอย่างต่อเนื่อง มุ่งหวังให้ประชากรวัยแรงงานมีภูมิคุ้มกันยาเสพติด มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีศักยภาพในการแข่งขัน พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทยให้เจริญก้าวหน้า มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

ABTRACT

The labour populations are the important cog of the country. If they mistake to use drugs, it will impact to develop the economics and society of the nation. The author synthesis academic articles titled "The Principles of Create Narcotics Immunization in Labour Groups of Provincial Labour offices through The King's Science (4 Understand, 5 Access to, 3 Develop)" which its objective is to support the working of prevention and solving narcotics of Provincial Labour Offices through the best excellently, to sustain and be suitable context with the area by inductively synthetic ability with concept of the King's science, the complete work, comment until arise the new knowledge as its principle starts with : to learn the problem, to plan the way and do accessibly to demand in the labour, then develop them to rely on each other and integrate all of them continuously. All of these hope for labour population to have drugs immunity, more good live, to have competitive potential, develop to economy and sociality progress stably, wealthily and sustainedly.

คำสำคัญ: การสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด กลุ่มแรงงาน ศาสตร์พระราชา

Keywords: Create drugs immunization, Labour groups, The King's science

[1]*Corresponding author: phitsamait@oncb.go.th*

*นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

บทนำ

ประชากรวัยแรงงานเป็นกลุ่มวัยสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ หากหลงผิดเข้าไปใช้ยาเสพติดจะส่งผลต่อกำลังการผลิตของประเทศโดยรวม จากรายงานยาเสพติดโลก ปี ค.ศ. 2019 ของสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office on Drugs and Crimes : UNODC) ได้ประมาณการประชากรที่ใช้ยาเสพติดในปี ค.ศ. 2016 พบว่า มีประชากร ใช้ยาเสพติดประมาณ 271 ล้านคน หรือร้อยละ 5.5 ของประชากรโลก อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 15 - 64 ปี [1] ซึ่งเกือบทั้งหมดเป็นประชากรวัยแรงงาน สำนักงาน ป.ป.ส. และกระทรวงแรงงาน ได้เห็นสำคัญของปัญหาดังกล่าว โดยในปี 2559 กระทรวงแรงงานจึงได้มอบหมายให้สำนักงานแรงงานจังหวัดดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกลุ่มแรงงานผ่านกลไกอาสาสมัครแรงงาน/เครือข่ายอาสาสมัครแรงงาน และในปี 2561 – 2562 สำนักงาน ป.ป.ส. ได้ประสานให้สำนักงานแรงงานจังหวัดที่มีความพร้อมสรุปบทเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงาน เพื่อเป็นตัวอย่าง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาต่อยอดให้กับสำนักงานแรงงานจังหวัดอื่นดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ ในการดำเนินงานพัฒนางานในพื้นที่ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงคิดหลักการเพื่อพัฒนางานในพื้นที่ด้วยหลักการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา มุ่งผลสู่ความเป็นเลิศและยั่งยืน ซึ่งผลจากการถอดบทเรียนโครงการปิดทองหลังพระสืบสานแนวพระราชดำริได้ให้ความหมายของ 1) เข้าใจ คือ การเข้าใจปัญหา สภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และข้อจำกัดในพื้นที่ 2) เข้าถึง คือ การเข้าถึงความต้องการ การยอมรับความไว้วางใจ และความร่วมมือ 3) พัฒนา คือ การทำงานร่วมกันของทั้งหน่วยงานและชาวบ้าน [2]

เพื่อให้การพัฒนาบริหารจัดการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงานสู่ความเป็นเลิศและยั่งยืนในพื้นที่ ผู้เขียนจึงได้น้อมนำกรอบคิดศาสตร์พระราชาว่าด้วยหลักการ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” สังเคราะห์กับสรุปบทเรียนสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในกลุ่มแรงงานของสำนักงานแรงงานจังหวัด แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงาน และข้อค้นพบจากพื้นที่ หาข้อสรุป และข้อเสนอแนะ โดยให้เหตุผลเชิงอุปมาน เกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่หลักการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในกลุ่มแรงงานของสำนักงานแรงงานจังหวัดด้วยศาสตร์พระราชา (4 เข้าใจ 5 เข้าถึง 3 พัฒนา) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเติมเต็มการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้กับสำนักงานแรงงานจังหวัดมุ่งผลสู่ความเป็นเลิศ ยั่งยืน และเหมาะกับบริบทในพื้นที่ ส่งผลให้แรงงานมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีภูมิคุ้มกันภัยยาเสพติด สอดรับกับกิจกรรมในการพัฒนาที่ยั่งยืนของความร่วมมือธนาคารโลกเกี่ยวกับการพัฒนาทุนมนุษย์ อันเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาที่ยังยืน [3]

ศาสตร์พระราชา (หลักการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา)

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ได้มีการศึกษากรอบคิดหลักการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ซึ่งเป็นศาสตร์พระราชาในการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร จะเริ่มจากการศึกษาข้อมูลปัจจัยต่าง ๆ ให้ถ่องแท้ก่อน โดยศึกษาจากแผนที่ จากอินเตอร์เน็ต ข่าวสารต่าง ๆ เพื่อเข้าถึงสถานที่จริง เพื่อพัฒนางานให้ออกมาได้ตรงพระทัยและเกิดประโยชน์มากที่สุด [4] โดยหลักการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เป็นยุทธศาสตร์แก้ปัญหาการทรงงานในพื้นที่ มีแนวคิด คือ การเข้าใจปัญหา ประชาชน และงานที่ปฏิบัติ รวมถึง งานที่เกี่ยวข้อง การเข้าถึงพื้นที่ จิตใจประชาชน และการพัฒนาในทุกด้านควบคู่กันไป กำหนดเป้าหมายพัฒนาอย่างชัดเจน และเป็นระบบ [5]

โดยหลักการเข้าใจ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย คือ การใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่มีอยู่แล้ว การใช้ประโยชน์จากข้อมูลเชิงประจักษ์ การวิเคราะห์และวิจัย และการทดลองจนได้ผลจริง

เข้าถึง ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย คือ ระเบิดจากข้างใน เข้าใจกลุ่มเป้าหมาย และสร้างปัญญา

พัฒนา มีหลักการสำคัญ 3 ประการ คือ เริ่มต้นด้วยตนเอง พึ่งพาตนเองได้ และต้นแบบเผยแพร่ความรู้ [6]

นอกจากนี้ หลักการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรเพื่อสร้างคุณค่าร่วม (Creating Shared Value : CSV) ด้วยการเข้าใจ คือ เข้าใจในข้อมูลพื้นฐาน ทุกมิติของชุมชน โดยค้นหารากเหง้าของปัญหา การเข้าถึง คือ การสื่อสารและสร้างการมีส่วนร่วม โดยมุ่งสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความมั่นใจกับชุมชน ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการของชุมชนและให้ชุมชนมีส่วนในกระบวนการพัฒนามากที่สุด และการพัฒนา คือ การเรียนรู้พัฒนาศักยภาพของชุมชน การให้คำปรึกษา การศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการลงมือปฏิบัติของประชาชนในชุมชน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน รวมทั้ง การติดตาม ประเมินผลการแก้ไขปัญหาจากแผนพัฒนาชุมชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน : Sustainable Developent [7] โดยการพัฒนาแบบยั่งยืน คือ การสร้างประโยชน์สุขให้เกิดกับประชาชน และส่งผลให้ประเทศมีความเจริญเป็นปึกแผ่นมั่นคง สงบสุข ร่มเย็น ประชาชนดำรงชีวิตอยู่ด้วยการ “พึ่งตนเอง” [8] และดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุขพร้อมด้วยคุณธรรม และความพอเพียง [9] สอดรับกับนโยบายสร้างความสมดุลด้านเศรษฐกิจ คือ บุคลากรหรือแรงงานมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีความผูกพันองค์กร [10]

จะเห็นว่าหลักการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เป็นยุทธศาสตร์พระราชทานใช้แก้ปัญหาในเชิงพื้นที่มุ่งบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศและยั่งยืน โดยเริ่มจากศึกษาทำความเข้าใจ ข้อมูลในพื้นที่ ปัญหา สภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และข้อจำกัดในพื้นที่ เข้าถึงการมีส่วนร่วม (ระเบิดมาจากข้างใน) และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ รวมทั้ง สร้างการยอมรับ และความไว้วางใจกับประชาชนในพื้นที่ แล้วจึงพัฒนาการดำเนินงานแก้ปัญหาโดยการร่วมกันทำทั้งภาครัฐและชาวบ้าน มีการติดตาม ประเมินผล โดยมุ่งพัฒนาคนให้ประชาชนพึ่งตนเองได้ เพื่อการบริหารจัดการที่เป็นเลิศและแก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืน พร้อมทั้ง บุคลากรหรือแรงงานมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีความผูกพันกับองค์กร นำมาเป็นกรอบคิดองค์ความรู้ใหม่ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงาน

การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงาน

การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงาน เป็นการดำเนินงานตามแผนสอดรับนโยบายยาเสพติดขององค์การสหประชาชาติที่เปลี่ยนมุมมองปัญหายาเสพติดเป็นเรื่องการจัดความสมดุลในการแก้ปัญหายาเสพติดอย่างเหมาะสม โดยมองปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาเรื่องสุขภาพ ระบบสาธารณสุข อาชญากรรม สิทธิมนุษยชน ความยากจน การพัฒนา ฯลฯ ซึ่งทิศทางนโยบายยาเสพติดของประเทศไทยได้นำทิศทางนโยบายยาเสพติดของโลกมาเป็นกรอบทิศทางนโยบายยาเสพติดของไทย โดยมีมุมมองต่อปัญหายาเสพติดอย่างครบถ้วน จัดการความสมดุลของนโยบายและมาตรการอย่างเหมาะสม มองปัญหายาเสพติดเป็นเรื่องของสุขภาพ และสาธารณสุข [11] ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 มีวิสัยทัศน์ประเทศไทย 2580 คือ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” กำหนดยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ประเด็น การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง และการพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม [12] โดยการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอยู่ใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ซึ่งในปี 2563 สำนักงาน ป.ป.ส. ในฐานะหน่วยงานกลางอำนวยการ ประสาน สนับสนุน กำกับ ติดตามการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภาพรวมของประเทศ มีแผนปฏิบัติการด้านป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2563 มุ่งเน้นการสร้างการรับรู้และภูมิคุ้มกันยาเสพติด

และการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันยาเสพติด โดยมีกลุ่มแรงงานเป็นกลุ่มเป้าหมายหนึ่งในการดำเนินงาน มีแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ [13] ดังนี้

1. สร้างการรับรู้ในประชากรกลุ่มทั่วไป ด้วยการเผยแพร่สื่อสารรณรงค์ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และเกิดการมีส่วนร่วม

2. สร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในกลุ่มประชากรกลุ่มเสี่ยง ด้วยการเผยแพร่สื่อสารรณรงค์ประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมทุกรูปแบบเพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง มีความรู้ป้องกันตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคมจากยาเสพติด เกิดเป็นทักษะในการจัดการชีวิตที่ถูกต้อง เกิดภูมิคุ้มกันยาเสพติดภายในตนเอง ลดการแพร่ระบาดยาเสพติด

3. การเสริมสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันยาเสพติด มุ่งให้เกิดพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา สถานประกอบการ และหมู่บ้านชุมชน นำไปสู่ “ตำบลมั่นคง” ด้วยการบริหารจัดการในระดับตำบล โดยพื้นที่ปลอดภัยในสถานประกอบการ ได้แก่ การให้โอกาสแรงงานที่หลงผิดเข้าไปใช้ยาเสพติด การมีระบบจัดการปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ การพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงาน ไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

นอกจากนี้ ยังมีข้อค้นพบจากพื้นที่เกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสำนักงานแรงงานจังหวัดและอาสาสมัครแรงงานที่ผ่านมา พบว่า

1. ทุกปีสำนักงานแรงงานจังหวัดควรการจัดประชุม ชี้แจง ทำความเข้าใจ ให้ความรู้เกี่ยวกับนโยบาย สถานการณ์ปัญหายาเสพติด และแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงานให้กับกลไกอาสาสมัครแรงงาน/เครือข่ายอาสาสมัครแรงงาน รวมทั้ง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาศักยภาพในการทำงานให้กับกลไกอาสาสมัครแรงงาน/เครือข่ายอาสาสมัครแรงงาน และการศึกษาดูงาน เพื่อให้กลไกอาสาสมัครแรงงาน/เครือข่ายอาสาสมัครแรงงานเรียนรู้ประสบการณ์ทำงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับชุดโปรแกรมป้องกันยาเสพติดที่คณะกรรมการยาอันตราย (the Dangerous Drugs Board) ของประเทศฟิลิปปินส์เสนอโปรแกรมสนับสนุน (Advocacy Programs) 1 ใน 6 วิธีในโปรแกรมสนับสนุนการป้องกันยาเสพติด ข้อ 5 คือ การจัดสัมมนาเพื่อปรับปรุงความรู้ (update knowledge) ของการมีส่วนร่วม ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและสารเสพติดในที่ทำงาน ซึ่งเป็นเครื่องมือทำให้ปลอดยาเสพติดในหน่วยงานราชการ [14]

2. ควรมีการเสริมแรงจูงใจในการทำงานให้กับหน่วยงานและกลไกการดำเนินงานในพื้นที่ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เพิ่มพื้นที่ประกาศ ยกย่อง เชิดชูเกียรติ เสริมแรงจูงใจการทำงานจิตอาสาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงาน

3. การบูรณาการหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ เช่น ตำรวจ สาธารณสุข ปกครอง สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด สำนักงาน ปปส.ภาค/กทม. อาสาสมัครแรงงาน เจ้าของสถานประกอบการ กลุ่มแรงงาน ผู้นำชุมชน แกนนำชุมชน ฯลฯ ประสานดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงานร่วมกันในพื้นที่

4. ความต่อเนื่องในการทำงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงาน ไม่ว่าจะเปลี่ยนรัฐบาลกี่ครั้ง สำนักงานแรงงานจังหวัดควรปรับเนื้อหาการทำงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงานพื้นที่ความรับผิดชอบให้มีความต่อเนื่อง เพื่อความยั่งยืน และเหมาะกับบริบทสังคมไทย

จะเห็นว่าจากนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผน แนวทาง และข้อค้นพบจากพื้นที่ อาทิ การจัดการปัญหายาเสพติดอย่างสมดุล การพัฒนาประเทศด้วยศาสตร์พระราชา การป้องกันแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบกับสังคมรวมถึงการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดด้วย ซึ่งในปี 2563 มีแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันฯ มุ่งเน้นการรณงค์ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ภูมิคุ้มกัน และการมีส่วนร่วมสร้างพื้นที่ปลอดภัย ซึ่งการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของ

สำนักงานแรงงานจังหวัดในพื้นที่ พบว่า การประชุมชี้แจงทำความเข้าใจแผน แนวทางการดำเนินงาน การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเสริมแรงจูงใจ การบูรณาการหน่วยงานในพื้นที่ และความต่อเนื่องในการทำงานเป็นสิ่งที่ช่วยให้การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงานประสบความสำเร็จ และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นำมาสังเคราะห์กับสรุปบทเรียนการดำเนินงานของสำนักงานแรงงานจังหวัดแพร่และจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อสนับสนุนองค์ความรู้ใหม่ให้น่าเชื่อถือ และสามารถปฏิบัติได้จริง

การสังเคราะห์บทเรียนการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในกลุ่มแรงงานของสำนักงานแรงงานจังหวัดกับกรอบคิดศาสตร์พระราชา

จากแนวคิดศาสตร์พระราชาหลักการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงาน และข้อค้นพบจากพื้นที่ ได้มีการสังเคราะห์กับสรุปบทเรียนสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในกลุ่มแรงงานของสำนักงานแรงงานจังหวัดแพร่และจังหวัดอุบลราชธานี สนับสนุนองค์ความรู้ใหม่ให้มีน่าเชื่อถือ และสามารถปฏิบัติได้จริงเพิ่มมากขึ้น โดยมีสาระสำคัญของเนื้อหา รูปแบบ กระบวนการ ผลสัมฤทธิ์ และแนวคิดศาสตร์พระราชา ดังนี้

ตารางที่ 1 สังเคราะห์บทเรียนการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในกลุ่มแรงงานของสำนักงานแรงงานจังหวัดกับกรอบคิดศาสตร์พระราชา

บทเรียน	เนื้อหา	รูปแบบ	กระบวนการ	ผลสัมฤทธิ์	แนวคิดศาสตร์พระราชา
1. สรุปบทเรียนการดำเนินงานสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดกลุ่มแรงงานในสถานประกอบการที่มีลูกจ้างต่ำกว่า10 คน ลงมา, สนง. แรงงานจังหวัดแพร่, 2561 [15]	จังหวัดแพร่เป็นจังหวัดพื้นที่ตอนในมีเขตติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ ในภาคเหนือตอนบน สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา ร้อยละ 80 มีเส้นทางคมนาคมหลักอันเป็นปัจจัยทำให้นักค้ายาเสพติดใช้เป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติดผ่านจังหวัดแพร่เพื่อนำเข้าพื้นที่จังหวัดตอนใน โดยส่วนใหญ่ผู้เสพ/ผู้ติดจะมีอาชีพรับจ้าง และผู้ใช้แรงงาน ร้อยละ 70 ส่วนใหญ่อยู่ระหว่างช่วงอายุ 18 – 24 ปี รองลงมาคือช่วงอายุตั้งแต่ 39ปี ขึ้นไป จังหวัดแพร่มีโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้จำนวนมาก จึงเป็นปัจจัยที่ทำให้แรงงานใช้ยาเสพติดสูงขึ้น นอกจากนี้ประชากรวัยแรงงานส่วนใหญ่นิยมไปทำงานต่างจังหวัด ปล่อยให้ลูกหลานอยู่กับผู้สูงอายุจึงทำให้เด็กและเยาวชนใช้ยาเสพติด เพราะไม่มีผู้ปกครองคอยดูแลอย่างใกล้ชิด	“ผู้ปฏิบัติทำผู้ใหญ่หนุน”	กระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงาน เริ่มจาก 1) ผู้บริหารมอบนโยบาย 2) การชี้แจง สร้างการรับรู้ และมอบแนวทางการดำเนินงาน 3) ดำเนินการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ 4) รายงานผลการดำเนินงาน 5) ติดตามประเมินผลการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ 6) แลกเปลี่ยนเรียนรู้	- มีภาคีส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือทำงานเชิงรุก	สำนักงานแรงงานจังหวัดแพร่มีการดำเนินงานแฝงกรอบคิดศาสตร์พระราชา หลักการเข้าใจเข้าถึงพัฒนา ดังนี้ 1) มีการเข้าใจสภาพแวดล้อม บริบทในพื้นที่ และสภาพปัญหายาเสพติด 2) มีการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายแรงงาน คือ (1) ผู้บริหารมอบนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (2) การชี้แจง สร้างการรับรู้ มอบแนวทางการดำเนินงาน

ตารางที่ 1 สังเคราะห์บทเรียนการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในกลุ่มแรงงานของสำนักงานแรงงานจังหวัดกับกรอบคิดศาสตร์พระราชา (ต่อ)

บทเรียน	เนื้อหา	รูปแบบ	กระบวนการ	ผลสัมฤทธิ์	แนวคิดศาสตร์พระราชา
	พื้นที่การแพร่ระบาดยาเสพติดในจังหวัดแพร่มีทุกอำเภอ โดยเฉพาะอำเภอสูงเม่น เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีการใช้แรงงานในการทำกิจการเฟอร์นิเจอร์ไม้และกิจการที่เกี่ยวเนื่องกัน และอำเภอเมืองแพร่ เนื่องจากเป็นเขตชุมชนเมืองมีประชากรแฝงจำนวนมาก ตัวยาเสพติดที่แพร่ระบาดในจังหวัดแพร่ส่วนใหญ่เป็น ยาบ้า รองลงมา คือ กัญชา และการใช้ยาในทางที่ผิด คือ ทรามาดอล โดยตัวยาเสพติดที่แพร่ระบาดในกลุ่มผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่เป็นยาบ้า เนื่องจากใช้ได้สะดวกและออกฤทธิ์ช่วยผู้เสพกระตือรือร้นทำงานได้มากยิ่งขึ้น				(3) รณรงค์ประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ (4) รายงานผลการดำเนินงาน 3) พัฒนา สำนักงานแรงงานจังหวัดแพร่ มี (1) การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน (2) การแลกเปลี่ยนรู้ (3) การบูรณการทำงานในพื้นที่
2. สรุปบทเรียนการดำเนินงานสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในกลุ่มแรงงาน (กลุ่มแรงงานในสถานประกอบการที่มีลูกจ้างต่ำกว่า 10 คนลงมา และกลุ่มแรงงานนอกระบบ), สนง.	จังหวัดอุบลราชธานี มีอำเภออยู่ในความรับผิดชอบ 25 อำเภอ โดยสำนักงานแรงงานจังหวัดอุบลราชธานี มีกลไกในพื้นที่ในปี 2562 ได้แก่ อาสาสมัครแรงงาน จำนวน 219 คน เครือข่ายอาสาสมัครแรงงานต้านภัยยาเสพติด จำนวน 62 คน มีสถานประกอบการที่มีลูกจ้างต่ำกว่า 10 คน จำนวน 3,368 แห่ง ลูกจ้าง จำนวน 12,179 คน คิดเป็นร้อยละ 77.05 ของจำนวนสถานประกอบการทั้งหมด ซึ่งสถานประกอบการที่มีลูกจ้างต่ำกว่า 10 คน ส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจ ค้าส่ง ค้าปลีก การขนส่ง ที่พัก และธุรกิจให้บริการ โดยสถานการณ์	รูปแบบ SPB - Strategy มียุทธศาสตร์แก้ปัญหายาเสพติด - Praticipation การมีส่วนร่วม - Best Immunity มีภูมิคุ้มกันที่ดีที่สุด	กระบวนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงาน เริ่มจาก 1) ทบทวนผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดปีที่ผ่านมา 2) กำหนดเป้าหมายการดำเนินการในพื้นที่ 3) ออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด	- มีเครือข่ายและหน่วยงานในพื้นที่ร่วมกันทำงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	สำนักงานแรงงานจังหวัดอุบลราชธานี มีการดำเนินงานแฝงกรอบคิดศาสตร์พระราชา หลักการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ดังนี้ 1) เข้าใจ มีการทบทวนผลการดำเนินงาน (สถานการณ์ยาเสพติดในพื้นที่ และลักษณะพื้นที่ที่แพร่ระบาดยาเสพติด) การกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานในพื้นที่ และการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์

					ให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย

ตารางที่ 1 สังเคราะห์บทเรียนการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในกลุ่มแรงงานของสำนักงานแรงงานจังหวัดกับกรอบคิดศาสตร์พระราชา (ต่อ)

บทเรียน	เนื้อหา	รูปแบบ	กระบวนการ	ผลสัมฤทธิ์	แนวคิดศาสตร์พระราชา
แรงงานจังหวัดอุบลราชธานี, 2562 [16]	แพร่ระบาดยาเสพติดในจังหวัดอุบลราชธานีส่วนใหญ่เสพยาบ้า รองลงมา คือ กัญชา ไอซ์ กระท่อม และสารระเหย พื้นที่แพร่ระบาดยาเสพติดมากที่สุด คือ อำเภอเมืองอุบลราชธานี และอำเภอเดชอุดม เนื่องจากมีประชากรอาศัยอยู่จำนวนมาก และเป็นพื้นที่ที่มีความเจริญในด้านต่าง ๆ เช่น สถานที่ท่องเที่ยว สถานศึกษา สถานบันเทิง และสถานประกอบการต่าง ๆ จำนวนมาก		4) จัดประชุม/อบรมให้ความรู้แก่อาสาสมัครแรงงานเครือข่าย 5) มอบหมายอาสาสมัครแรงงาน/เครือข่ายเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ด้านต่อต้านยาเสพติด 6) ขยายพัฒนาเครือข่ายทำงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 7) จัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 8) รายงานผลการดำเนินงาน/สรุปผลการดำเนินงาน (สรุปบทเรียน) ด้านป้องกันยาเสพติด		2) เข้าถึง มีการมอบหมายอาสาสมัครแรงงาน/เครือข่ายเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ด้านต่อต้านยาเสพติดแก่กลุ่มเป้าหมาย คือ แรงงานในสถานประกอบการที่มีลูกจ้างต่ำกว่า 10 คน และกลุ่มแรงงานนอกระบบ 3) พัฒนา มีการขยายพัฒนาเครือข่าย จัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสรุปบทเรียน การดำเนินงานโดยการประสานบูรณาการทำงานกับหน่วยงานในพื้นที่

จะเห็นว่าสรุปบทเรียนสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในกลุ่มแรงงานของสำนักงานแรงงานจังหวัดแพร่และจังหวัดอุบลราชธานี แฝงการดำเนินงานตามกรอบคิดศาสตร์พระราชาหลักการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา คือ มีความเข้าใจสภาพปัญหายาเสพติดในพื้นที่ เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายด้วยการลงพื้นที่รณรงค์ประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด และการพัฒนาด้วยการขยายเครือข่าย บูรณาการทำงานในพื้นที่ เป็นข้อมูลสนับสนุนการสังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่ให้น่าเชื่อถือ และสามารถปฏิบัติได้จริงมากยิ่งขึ้น มุ่งผลสู่ความเป็นเลิศ ยั่งยืน และเหมาะกับบริบทสังคมไทย

หลักการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในกลุ่มแรงงานของสำนักงานแรงงานจังหวัดด้วยศาสตร์พระราชา

จากกรอบแนวคิดศาสตร์พระราชา แนวทางการดำเนินงาน ข้อค้นพบในพื้นที่ และสรุปบทเรียน การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงาน ได้สังเคราะห์ หาข้อสรุป และข้อเสนอแนะทั่วไป (Generalization) โดยใช้เหตุผลเชิงอุปมาน (Induction Reasoning) เกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่หลักการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในกลุ่มแรงงานของสำนักงานแรงงานจังหวัดด้วยศาสตร์พระราชา (4 เข้าใจ 5 เข้าถึง 3 พัฒนา) มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. เข้าใจสภาพปัญหา จัดทำแผนการดำเนินงานในพื้นที่ ทุกปีสำนักงานแรงงานจังหวัดลงพื้นที่ ศึกษาทำความเข้าใจสภาพปัญหายาเสพติด สภาพแวดล้อม เศรษฐกิจสังคม วัฒนธรรม และข้อจำกัดในพื้นที่ โดย

1) ศึกษา ทบทวน ทำความเข้าใจ : การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงานที่ผ่านมาว่ามีปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ รวมทั้ง ศึกษาสภาพแวดล้อมเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และข้อจำกัดในพื้นที่ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงาน/สถานประกอบการ แผนการดำเนินงาน และออกแบบสื่อรณรงค์ประชาสัมพันธ์

2) จัดทำสถานการณ์ปัญหายาเสพติดกลุ่มแรงงาน/สถานประกอบการในพื้นที่ : สืบสาวหาสาเหตุรายละเอียดข้อมูลกลุ่มแรงงานที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดในพื้นที่ว่ามีอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ตัวยาเสพติด ข้อหาการกระทำความผิด พื้นที่แพร่ระบาด ฯลฯ เพื่อประกอบการจัดทำสถานการณ์ปัญหายาเสพติดกลุ่มแรงงาน/สถานประกอบการในพื้นที่ด้วยความเข้าใจ และใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจจัดทำแผนแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงาน ซึ่งจะเห็นว่าแรงงานที่อยู่ในสถานประกอบกิจการ 5 ประเภท ได้แก่ เกษตร ประมง ขนส่ง ก่อสร้าง และบริการมีความเสี่ยงเข้าไปใช้ยาเสพติด ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 25 – 29 ปี ตัวยาเสพติดที่ใช้ส่วนใหญ่ ได้แก่ ยาบ้า ไอซ์ และกัญชา สาเหตุที่ใช้ยาเสพติดส่วนหนึ่งมีความเชื่อที่ผิด ๆ ว่าช่วยให้ทำงานได้มากขึ้น ขยันไม่ง่วง หรือ เพื่อความสนุกสนาน และผ่อนคลายความเครียดจากการทำงาน

3) จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงาน : กำหนดพื้นที่ กลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนงบประมาณ แนวทาง โครงการ และกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงานให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายและเหมาะกับบริบทในพื้นที่ สอดรับกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันฯ โดยในปี 2563 มีแผนแนวทางการดำเนินงานมุ่งเน้นสร้างการรับรู้ภูมิคุ้มกันยาเสพติดด้วยการรณรงค์ แจกสื่อประชาสัมพันธ์ ให้คำปรึกษาแนะนำ และมุ่งเน้นสร้างพื้นที่ปลอดภัยจากยาเสพติดด้วยการเชิญชวนเจ้าของสถานประกอบการแสดงเจตจำนงเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และการมีระบบจัดการปัญหายาเสพติดด้วยการจัดตั้งชมรม TO BE NUMBER ONE ในสถานประกอบการ และการขยายเครือข่ายกลไกการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ (เครือข่ายอาสาสมัครแรงงาน)

4) ออกแบบสื่อรณรงค์ประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ : ศึกษา ทำความเข้าใจเพื่อออกแบบสื่อรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย คือ แรงงานในสถานประกอบการขนาดเล็กและแรงงานนอกระบบ โดยสื่อที่ใช้ในการรณรงค์สร้างการรับรู้ควรเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย หยิบหยกประเด็นปัญหายาเสพติดที่สำคัญเกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมายแรงงานในพื้นที่ ชี้ให้เห็นโทษพิษภัยที่ส่งผลต่อร่างกาย จิตใจ และผลกระทบต่อบุคคลรอบข้าง บอกถึงแนวทางป้องกันตนเองจากปัญหายาเสพติดในประเด็นดังกล่าว และชี้ให้เห็นผลดีที่จะเกิดขึ้นการปฏิบัติตาม ด้วยรูปแบบภาษาที่เข้าใจง่าย น่าสนใจ มีภาพประกอบที่สื่อความหมายได้ชัดเจน และเห็นผลเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

2. เข้าถึงความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมายแรงงานในพื้นที่ ทุกปีสำนักงานแรงงานจังหวัดจะลงพื้นที่ เพื่อหาความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มแรงงานในสถานประกอบการขนาดเล็กและกลุ่มแรงงานนอกระบบว่าเขาต้องการอะไร เช่น แรงงานต้องการมีชีวิตที่ดีมีงานทำที่มั่นคง และเจ้าของสถานประกอบการต้องการมีกำไรหรือ

ผลตอบแทนสูงสุด และมีแรงงานหรือลูกจ้างที่ดีไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด โดยดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกลุ่มแรงงานในสถานประกอบการขนาดเล็กและกลุ่มแรงงานนอกระบบ เพื่อสร้างการยอมรับความไว้วางใจ การมีส่วนร่วมของกลุ่มแรงงานและเจ้าของสถานประกอบการในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดพื้นที่ ซึ่งมีแนวปฏิบัติเพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายแรงงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ดังนี้

1) ชี้แจงแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงาน : จัดประชุมชี้แจง สร้างการรับรู้ แนวทาง การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงานให้กับกลไก ภาคี เครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น อาสาสมัครแรงงาน เครือข่ายอาสาสมัครแรงงาน นายจ้าง ลูกจ้าง ปลัดฝ่ายความมั่นคงอำเภอ สถานีตำรวจทุกสถานี ฯลฯ โดยชี้ให้เห็นถึงสถานการณ์ปัญหายาเสพติดกลุ่มแรงงาน/สถานประกอบการในพื้นที่ อธิบายแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงาน และเปิดโอกาสให้กลไก ภาคี เครือข่ายร่วมซักถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อหาแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสมร่วมกัน โดยแนวทางที่ชี้แจงจะสอดรับนโยบายส่วนกลาง นโยบายในพื้นที่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และแผนปฏิบัติการด้านยาเสพติด พร้อมทั้ง จัดอบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาศักยภาพ เทคนิคการสื่อสาร การให้ความรู้ การให้คำปรึกษา แนะนำ การสังเกตพฤติกรรมของผู้ที่เสพยาเสพติด ให้กับกลไกอาสาสมัครแรงงาน/เครือข่ายอาสาสมัครแรงงาน เพื่อนำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ถ่ายทอดให้ความรู้ ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ การส่งต่อ ผู้เสพผู้ติดยาเสพติดให้กับแรงงานและเจ้าของสถานประกอบการในพื้นที่

2) รณรงค์สร้างการรับรู้ภูมิคุ้มกันยาเสพติดในกลุ่มแรงงาน : กลไกอาสาสมัครแรงงาน/เครือข่ายลงพื้นที่แจกสื่อรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ให้คำปรึกษา แนะนำ เกี่ยวกับแนวทางการป้องกันตนเอง การส่งต่อบำบัดรักษายาเสพติดในสถานพยาบาล การติดตาม การให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ แก่แรงงาน เพื่อเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับโทษพิษภัยยาเสพติด มีความรู้วิธีการป้องกันตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคมจากยาเสพติด จนเกิดเป็นทักษะในการใช้ชีวิตที่ถูกต้อง เกิดภูมิคุ้มกันยาเสพติดภายในตัวเอง

3) เชิญชวนแสดงเจตจำนงเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงาน : กลไกอาสาสมัครแรงงาน/เครือข่ายลงพื้นที่ เชิญชวนให้เจ้าของสถานประกอบการและกลุ่มแรงงานหรือลูกจ้างแสดงเจตจำนงมีส่วนร่วมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้วยการเข้าร่วมโครงการโรงงานสีขาว การสอดส่อง ดูแล เฝ้าระวังไม่ให้แรงงานเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด การให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับโทษพิษภัย แนวทางป้องกันตนเอง และกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด เช่น ติดป้ายประกาศ ติดบอร์ดประชาสัมพันธ์ การให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่รัฐในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด หรือการเข้าร่วมกิจกรรมเดินรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในกลุ่มแรงงาน

4) เชิญชวนสถานประกอบการมีระบบจัดการปัญหายาเสพติด โครงการ TO BE NUMBER ONE : สำนักงานแรงงานจังหวัด ลงพื้นที่เชิญชวน ให้ความรู้ เกี่ยวกับการจัดตั้งชมรม ศูนย์เพื่อนใจ TO BE NUMBER ONE พร้อมทั้งสนับสนุนการจัดกิจกรรมภายใต้ยุทธศาสตร์ TO BE NUMBER ONE ได้แก่ การปลุกจิตสำนึกและสร้างกระแสนิยมที่เอื้อต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจให้แก่แรงงาน และการสร้าง พัฒนาเครือข่ายเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างพื้นที่ปลอดภัยยาเสพติดในสถานประกอบการ

5) รายงานผลการดำเนินงานสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในกลุ่มแรงงาน : ทุกครั้งที่มีการดำเนินงาน สำนักงานแรงงานจังหวัดจะบันทึกผลการดำเนินงานสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดกลุ่มแรงงานในสถานประกอบการขนาดเล็กและกลุ่มแรงงานนอกระบบที่ดำเนินการโดยกลไกอาสาสมัครแรงงาน/เครือข่ายอาสาสมัครแรงงาน และผลการดำเนินงานจัดตั้งชมรมศูนย์เพื่อนใจและการส่งเสริมการจัดกิจกรรม TO BE NUMBER ONE ที่ดำเนินการ โดยสำนักงานแรงงานจังหวัด รวมทั้ง รายงานข้อมูลรายชื่ออาสาสมัครแรงงานระดับตำบล/เครือข่ายอาสาสมัครแรงงานพื้นที่ความรับผิดชอบในระบบสารสนเทศยาเสพติดจังหวัด (NISPA) ประมวลผล และนำเสนอให้ผู้บริหารหน่วยงานในพื้นที่รับทราบ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผน

แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงานของสำนักงานแรงงานจังหวัดเอง สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน และสำนักงาน ป.ป.ส.

3. พัฒนา ต่อยอดพึ่งพากันเอง บูรณาการอย่างต่อเนื่อง ทุกปีสำนักงานแรงงานจังหวัดจะมีการพัฒนาแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ต่อยอด บูรณาการ ทำงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงานอย่างต่อเนื่อง พึ่งพากันเองในดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงานด้วยเครือข่าย โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1) สรุปบทเรียน ประกาศเกียรติคุณ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ติดตาม ปรับปรุงการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น : ทุกสิ้นปีจะสรุปผลการดำเนินงานประจำปี สรุปบทเรียนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสำนักงานแรงงานจังหวัด อาสาสมัครแรงงาน หรือเครือข่ายอาสาสมัครแรงงาน (ตามความพร้อมของสำนักงานแรงงานจังหวัด) ประกาศเกียรติคุณเสริมแรงจูงใจในการทำงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงาน การจัดสัมมนา ศึกษาดูงาน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ส่งเสริมการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของกลไกอาสาสมัครแรงงาน เครือข่ายอาสาสมัครแรงงาน เจ้าของสถานประกอบการ กลุ่มแรงงานใน-นอกระบบ หน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ฯลฯ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานและร่วมกันกำหนดทิศทางการดำเนินงานให้เหมาะกับบริบทพื้นที่ และติดตามผลดำเนินงานกลุ่มแรงงานในสถานประกอบการขนาดเล็กและกลุ่มแรงงานนอกระบบในพื้นที่ความรับผิดชอบ นำปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในพื้นที่ มาปรับปรุง พัฒนา แผน แนวทางการดำเนินงาน และการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงานให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

2) ขยาย พัฒนาเครือข่ายอาสาสมัครแรงงาน : ทุกปีจะขยาย พัฒนาเครือข่ายอาสาสมัครแรงงาน ด้วยการเชิญชวนเจ้าของสถานประกอบการ แกนนำแรงงาน แรงงาน ผู้นำชุมชน แกนนำชุมชน สมาชิกในชุมชน ฯลฯ เข้าร่วมเป็นเครือข่ายอาสาสมัครแรงงานทำงานจิตอาสาป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกลุ่มแรงงานในพื้นที่ที่ตนอยู่อาศัยและพื้นที่ชุมชนโดยรอบ พร้อมทั้ง การพัฒนากิจกรรมและศักยภาพการทำงานของเครือข่ายอาสาสมัครแรงงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทุกคนพึ่งพาตนเอง และพึ่งพากันเองได้

3) บูรณาการหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องทำงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงานอย่างต่อเนื่อง : ทุกปีในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงาน ควรมีการพัฒนาการณรงค์ประชาสัมพันธ์ การให้ความรู้ให้คำปรึกษา/แนะนำ มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ต่อยอดการทำงาน โดยบูรณาการหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แกนนำชุมชน ประชาชน และแรงงานในพื้นที่โดยรอบ ดำเนินป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงานอย่างต่อเนื่อง นำปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ จากการดำเนินงานมาพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงานให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป โดยการดำเนินงานในพื้นที่นั้นสอดรับกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี และแผนปฏิบัติการด้านยาเสพติด โดยการอาศัยการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน เพื่อแรงงานมีภูมิคุ้มกันในตัวเองที่ดี มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ผู้ประกอบการได้รับผลกำไรคุ้มค่า คือ มีแรงงานที่มีศักยภาพ ผลผลิตได้มาตรฐาน สุดท้ายส่งผลให้เศรษฐกิจ สังคม โดยรวมของประเทศ มีความเจริญก้าวหน้า มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ทั้งนี้ สำหรับความมั่นคง คือ ประชาชนมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ความมั่งคั่ง คือ ประชากรวัยแรงงานมีศักยภาพในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และความยั่งยืน คือ เจ้าของสถานประกอบการ แรงงาน และประชาชนในพื้นที่โดยรอบมีส่วนร่วมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมแบบพึ่งพากันเองได้

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ปัจจัยที่ส่งผลให้การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงานของสำนักงานแรงงานจังหวัดประสบผลสำเร็จ สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ความเข้าใจ : สำนักงานแรงงานจังหวัด มีการศึกษา ทบทวน ทำความเข้าใจการดำเนินงาน สภาพปัญหายาเสพติดกลุ่มแรงงาน/สถานประกอบการในพื้นที่ กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานในพื้นที่ จัดทำแผนงาน โครงการ งบประมาณ แนวทาง การดำเนินงาน และกิจกรรมป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดกลุ่มแรงงานในสถานประกอบการขนาดเล็กและกลุ่มแรงงานนอกรอบระบบ พร้อมทั้ง การออกแบบสื่อรณรงค์ประชาสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้คล้องกับกลุ่มเป้าหมายและเหมาะกับบริบทในพื้นที่ เพื่อแก้ไขปัญหาได้ตรงประเด็น

2. การเข้าถึง : สำนักงานแรงงานจังหวัดมีการดำเนินงานที่เข้าถึงความต้องการของเจ้าของสถานประกอบการและแรงงาน เพื่อสร้างความไว้วางใจและการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของเจ้าของสถานประกอบการและแรงงานอย่างแท้จริง

3. การพัฒนา : สำนักงานแรงงานจังหวัด มีการพัฒนาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงานให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป โดยมี 1) การสรุปบทเรียน ประกาศเกียรติคุณเสริมแรงจูงใจ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปันประสบการณ์ดำเนินงานทั้งที่ประสบผลสำเร็จและไม่ประสบผลสำเร็จ เพื่อพัฒนา ต่อยอด ปรับปรุงการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกลุ่มแรงงานในสถานประกอบการขนาดเล็กและกลุ่มแรงงานนอกระบบ 2) การบูรณการทำงานในลักษณะ 3 เส้า ได้แก่ หน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง/เครือข่าย เจ้าของสถานประกอบการ/แรงงาน และประชาชนในพื้นที่โดยรอบ ร่วมกันดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การทำงานมุ่งผลสู่ความเป็นเลิศ ยั่งยืน และเหมาะกับบริบทในพื้นที่

บทสรุป

ประชากรวัยแรงงานเป็นวัยสร้างเศรษฐกิจ สร้างครอบครัว หากหลงผิดเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดจะส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศโดยรวม กระทรวงแรงงานในฐานะหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการพัฒนาศักยภาพคุณภาพชีวิตวัยแรงงาน เพื่อการแข็งขันทางเศรษฐกิจ สังคม ของประเทศ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการป้องกันยาเสพติดในกลุ่มแรงงาน โดยในปี 2559 ได้มอบหมายให้สำนักงานแรงงานจังหวัดดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงานโดยกลไกอาสาสมัครแรงงาน และในปี 2561 – 2562 สำนักงาน ป.ป.ส. ในฐานะหน่วยงานกลางอำนวยการสนับสนุน หนุนเสริมการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศ ได้ประสาน สนับสนุนให้สำนักงานจังหวัดที่มีความพร้อมดำเนินการสรุปบทเรียนผลการดำเนินงานสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดกลุ่มแรงงานในสถานประกอบการเพื่อเป็นตัวอย่างให้สำนักงานแรงงานจังหวัดอื่นประยุกต์ใช้ ต่อยอดประสบการณ์ทำงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้การทำงานในพื้นที่มีการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศและยั่งยืน ผู้เขียนจึงได้สังเคราะห์กรอบแนวคิดศาสตร์พระราชาด้วยหลักการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา กับสรุปบทเรียนสร้างภูมิคุ้มกันภัยยาเสพติดในกลุ่มแรงงานของสำนักงานแรงงานจังหวัด แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงาน และข้อค้นพบจากพื้นที่ เกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่หลักการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในกลุ่มแรงงานของสำนักงานแรงงานจังหวัดด้วยศาสตร์พระราชา (4 เข้าใจ 5 เข้าถึง 3 พัฒนา) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเติมเต็มการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงานให้กับสำนักงานแรงงานจังหวัดมุ่งผลสู่ความเป็นเลิศ และเหมาะกับบริบทในพื้นที่มากยิ่งขึ้น เริ่มจาก 1) เข้าใจสภาพปัญหา การดำเนินงานในพื้นที่ ทบทวนผลการดำเนินงานที่ผ่านมา จัดทำสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในกลุ่มแรงงาน/สถานประกอบการ จัดทำแผนงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกลุ่มแรงงานในสถานประกอบการขนาดเล็กและกลุ่มแรงงานนอกระบบ พร้อมทั้ง ออกแบบสื่อรณรงค์ประชาสัมพันธ์ 2) เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายแรงงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ มีนโยบาย สร้างการรับรู้ อบรม พัฒนา

ศักยภาพให้กับกลไก รณรงค์ประชาสัมพันธ์ เชิญชวนแสดงเจตจำนง และรายงานผลการดำเนินงาน 3) พัฒนา ต่อยอด บูรณาการอย่างต่อเนื่อง ทุกสิ้นปีจะสรุปผลการดำเนินงาน ติดตาม จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อยอดขยายพัฒนาเครือข่ายให้พึ่งพากันเอง โดยบูรณการหน่วยงานภาคีในพื้นที่ดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

โดยมีข้อเสนอแนะมุ่งหวังให้เกิดการเปลี่ยนแปลง 1) เชิงนโยบาย ส่งเสริม สนับสนุน หลักการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในกลุ่มแรงงานด้วยศาสตร์พระราชาไปประยุกต์ใช้กับสำนักงานแรงงานจังหวัด และฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาลเขต สำนักงานเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร 2) เชิงปฏิบัติ เจ้าของสถานประกอบการ แรงงาน ประชาชนในพื้นที่โดยรอบ มีส่วนร่วมดำเนินการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในกลุ่มแรงงานด้วยศาสตร์พระราชาให้เหมาะกับบริบทของตนเอง 3) การศึกษาครั้งต่อไป นำกรอบคิดศาสตร์พระราชาในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในมิติอื่น ๆ มุ่งหวังให้ประชากรวัยแรงงานและประชาชนในพื้นที่โดยรอบ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีภูมิคุ้มกันยาเสพติด มีศักยภาพในการแข่งขัน พัฒนาสังคมไทยให้เจริญก้าวหน้า มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

1. United Nations office on Drugs and Crime (UNODC). World Drug Report 2019: 1 Executive Conclusion and Policy Implications. Austria: United Nations Publication; 2019.
2. Thailand Sustainable Development Foundation. Info-graphic : Understand, Access and Develop, His Majesty's Principle for Spatial Development to Excellently and Sustainable for learning from Pit Thong Luang Phra Project Inheriting Royal Ideas [internet]. n.d. [cited 2019 April 30]. Available from: http://www.tsdf.or.th. Thai.
3. ASEAN-Thailand. ASEAN and Sustainable Development. Progress Report. [n.p.]; 2019.
4. Maikud P. The His Majesty's Work in Memory. 3rd ed. Bangkok: Eastern Printind Public; 2016. Thai.
5. Panked P. King Encyclopedia. Bangkok: Pim Dee; 2018. Thai.
6. Board of Proprietary Succession to the King, National Reform Steering Assembly. Driving the King's Science for National Reform. [n.p.]; 2017. Thai.
7. Singhakajon S. Royal Initiative of His Majesty: Understand, Achieve and Develop with Corporate Social Responibility. e-JODIL. 2015; 5(2): 127. Thai.
8. Tantivachakul S. The royal initiative on "sustainable development bring happiness to the people. King Prajadhipok's Institute Journal. 2016: 63. Thai.
9. Watthanabut B,Phrakhruopatnontakitti P.The King's Philosophy and Thai People Development. Journal of MCU Peace Studies. 2018; 6(Special Issue1): 551. Thai.
10. Tanomsing LL. Royal King's works Principle and Learning Organization lead to Sustainable Organization. Journal of Business Administration. 2013; 9 (1): 19. Thai.
11. Narcotics Control Human Resource Development Institute on Narcotics Control, ONCB. National policy on drug problem solving Citizens together to build a stable village/community Drug Safety 2016-2017. [n.p.]; 2015. Thai.
12. Office of the Secretary of the National Strategy Board, Office of the National Economic and Social Development Council. National Strategy 2018 – 2037 (condensed version). [n.p.; n.d.]; Thai.
13. Office of the Narcotics Control Board (ONCB). Action Plan on Drug Prevention and Suppression 2020. [n.p.]; 2020. Thai.

14. Official Publication of the ASEAN Training Center for Preventive Drug Education, DDB Philippines Offers a Menu of Prevention Programs.ATCPDE BULIETIN Reaching out though preventive drug education. [n.p.]; 2019.
15. Phrea Provincial Labour, Office Ministry of Labour. Summary of the lesson on the implementation of drug immunity protection labour groups in establishment with less than 10 employees. [n.p.]; 2018. Thai.
16. Ubon Ratchathani Provincial Labour, Office Ministry of Labour. Summary of the lesson on drug immunization operation in labour groups (Workers in the workplace with less than 10 employees and informal labour groups. [n.p.]; 2019. Thai.